

Memòria d'activitats 2016

A. Campanyes i projectes

A1. Territori i recursos

Sens dubte aquest ha estat un any plenament marcat per l'estiu de saturació turística que hem viscut. La pressió, els impactes i la manca de resposta per part de les institucions ha propiciat que es posàs damunt de la taula la necessitat de plantejar límits al monocultiu turístic. L'estiu ha estat marcat per la presència mediàtica de l'entitat a petició de mitjans locals i estrangers que volien abordar les conseqüències d'aquesta massificació. Abans d'encetar però la temporada, el GOB ja va plantejar una jornada de feina per a poder donar respostes a la necessitat del canvi de model des de la perspectiva de l'ecologisme social. Aquestes propostes han anat lligades a les actuacions de denúncia dels efectes més greus de la saturació - recursos (especialment aigua), ocupació de la costa, degradació dels espais naturals, saturació d'infraestructures, ocupació de la costa, etc. - i de la valoració del reenfocament necessari de les polítiques econòmica i turística, però també sectorials -agricultura, energia, aigua, residus - per redirigir el futur cap a la sostenibilitat social, econòmica i ambiental.

Seguiment i denúncia de canvis legislatius, plans i programes

Des de principis de legislatura es va advertir de la necessitat de revertir les normes impulsades pel Govern Bauzà i que tenien una incidència més greu damunt del territori, fet que va culminar amb l'impuls d'un decret de suspensió dels efectes més perversos d'aquestes lleis sectorials que s'haurà de consolidar en les modificacions legislatives pertinents que han d'estar enllestides abans de finals de 2017. Així, de moment el Govern està treballant - i el GOB seguint d'aprop - la revisió de la Llei Agrària, la Llei del Sol, la Llei d'habitatge o la Llei de turisme, cap d'elles encara però amb una proposta concreta per a debatre i rebatre, excepte la de turisme, que té un avantprojecte de modificació damunt de la taula.

Paral·lelament un dels principals temes amb els que ha calgut continuar treballant és el nou **impost de turisme sostenible** plantejat pel Govern i la destinació i finalitat de la seva inversió que, de moment, per enguany anirà destinada majoritàriament a la millora de les infraestructures hídriques, invertint doblers en millores que les diferents administracions per deixadesa, no han fet, i a més, sense que representi un plus pressupostari per a la conservació del nostre patrimoni natural i cultural sotmès al desgast de l'activitat turística.

La realitat de la sequera, ha propiciat l'anàlisi i opinió en relació al **Pla de Sequera** i altres iniciatives que han sorgit en aquest tema, mentre en principi, des del Govern

s'està treballant en la revisió del **Pla Hidrològic**, però sense tenir encara una proposta de text per poder valorar.

S'està treballant conjuntament amb altres entitats vinculades a la gestió dels residus per l'impuls d'una **Llei de Residus**, com a element clau per capgirar l'actual panorama normatiu (Pla Director Sectorial de Residus) condicionat per les infraestructures incineradores i la concessió privada a l'empresa TIRME de la gestió del servei públic de gestió de residus fins a l'any 2041. I també s'ha anat seguint la revisió del **Pla Director Sectorial de Residus** que el Consell de Mallorca té damunt de la taula. També a l'àmbit de l'Ajuntament de Palma, s'ha participat en el **pla per a impulsar un sistema de recollida selectiva al centre de Palma** i s'ha anat seguint el canvi des de la perspectiva de recollida de residus que s'impulsa des d'EMAYA.

Des del punt de vista de la gestió i política energètica, el GOB ha protagonitzat un debat intens en relació a les instal·lacions de **grans parcs fotovoltaics** prevists a Manacor (santa Cirga) i Lluçmajor, afectant aquest darrer a la Marina de Lluçmajor i relacionat també amb la línia d'Alta Tensió que també hi està projectada i contra la qual s'hi mou la Plataforma contra l'Alta Tensió. S'ha començat a participar en el procés per a la redacció d'una nova **Llei d'Energies Renovables i Canvi Climàtic**, tot i que a hores d'ara encara no s'ha redactat una proposta concreta de Llei sobre la qual, òbviament s'haurà de treballar.

Denúncia local/presència

Seguim intensificant el contacte i la presència del GOB arreu del territori com a eina d'alerta i denúncia territorial. Hem anat seguint d'aprop, opinant, denunciant, participant en el debat i coordinant-nos amb els col·lectius locals, si era el cas, en relació a projectes conflictius i agressions a escala local: **autopista Lluçmajor-Campos, ronda Nord d'Inca, projecte de línia d'Alta Tensió i parc fotovoltaic a la Marina de Lluçmajor, parc fotovoltaic santa Cirga, ronda de Costitx, instal·lació de xibius a Son Serra de Marina (Santa Margalida) passeig peatonal de Pollença, denúncia Villa-Cortina, conflictes a la badia d'Alcúdia, etc.**

Continuam treballant molt intensament la denúncia de la indisciplina urbanística arreu de l'illa, de manera que seguim sent l'organització de referència per a la denúncia de les il·legalitats, especialment al sòl rústic i sòl rústic protegit.

En ambdós casos reforçam la nostra presència establint lligams i col·laboracions amb col·lectius i persones arreu de territori.

Presència/participació/reforç de plataformes locals i xarxes amb els moviments socials

Continuam treballant intensament amb col·lectius locals organitzats reforçant el mapa col·laboratiu amb altres lluites socials.

El GOB té presència en diferents col·lectius, plataformes o xarxes que es van organitzant establint sinergies, col·laboracions i contactes. Alguns exemples són: **la Plataforma Al Molinar port petit, Plataforma Quin port volem (Portocolom)**

Plataforma Salvem ses Fontanelles, la Plataforma anti-autopista (Llucmajor-Campos), la plataforma contra les prospeccions petrolíferes (**Marea Blava Mallorca**), la plataforma contra el TTIP, la feina conjunta amb el **Front comú en defensa del territori - ara col·lectiu editor del Tot inclòs -**, **plataforma Salvem es Jonquet**, la **Xarxa per a la Sobirania Energètica**, la plataforma per a la reducció de residus, l'associació **Amics dels Fars**, **Plataforma en Defensa del Tren de Llevant**, la **Plataforma Salvem Andratx**, la **Plataforma SOS Can Vairet** (Calvià), **Alta Tensió Llucmajor**, **plataforma Salvem es Moll**. **Plataforma SOS Son Serra**, **Col·lectiu per la Via Verda d'Alaró**, etc.

Campanya marc saturació/model turístic. Límits.

Des de principi d'any i ja previst a la programació, el GOB tenia clar que una de les problemàtiques generals que calia abordar era la qüestió del model turístic i la massificació turística i les conseqüències que se'n deriven sobre els recursos naturals, el territori i les persones. Per aquest motiu el mes d'abril el GOB va impulsar la jornada **«Posam límits al turisme: avancem cap a la racionalitat»**. Una jornada de feina per a treure respostes des de l'ecologisme social al «com» podem abordar aquesta problemàtica. El resultat d'aquesta jornada va ser treballat intensament durant l'estiu amb l'ajuda d'un voluntari, estudiant de ciències polítiques, que va estar tot l'estiu amb nosaltres i amb qui analitzàrem i identificàrem propostes concretes que posteriorment varen ser plasmades en un document lliurat al Conseller de Turisme i transmès a la premsa. A part d'aquesta feina concreta, s'ha anat dissenyant i bastint el marc per a una campanya general que té com a fita propera temporada turística. Aquesta campanya és el paraigua sota el que es van denunciant públicament les conseqüències més greus de la saturació que ja s'han experimentat aquest estiu i s'ha anat reivindicant la manca de valentia política per abordar-les de manera decidida i efectiva.

Com a dos subtemes d'aquesta campanya han sorgit dues iniciatives concretes:

- **Campanya per a la petició d'una Pla d'Ordenació del Litoral**

Arran també de les denúncies diverses durant l'estiu en relació als impactes a la zona litoral i als conflictes a la costa per invasió i ocupació de domini públic, el GOB també aprofitant la presència d'una voluntària estudiant de dret que ha fet feina amb nosaltres durant l'estiu, va editar unes infografies per a difondre els principals impactes a la mar i donar a conèixer a la gent com actuar en cada cas, i també va impulsar la petició d'un Pla Integral de Gestió del Litoral. Per aquest motiu ja s'han tengut diverses reunions i s'ha aconseguit que la Conselleria de Territori prevegi dins la seva disposició pressupostària pel 2017 una partida per iniciar l'elaboració d'aquest instrument de gestió del litoral.

- **#senselímitsnohihafutur**

El GOB ha participat de l'impuls i redacció del manifest que va ser presentat en públic a mitjans del passat mes de setembre i que va ser signat per nombroses personalitats i entitats de diferents àmbits de la realitat social de Mallorca, i que pretenia ser una veu d'alerta del malestar de la societat a la incapacitat de posar límits a la situació turística actual. Ara mateix es treballa en la recopilació de propostes concretes que es pretenen transmetre al Govern, amb el que s'ha demanat reunió fa més d'un mes i del que encara no hem tengut resposta.

Aigua clara

La problemàtica de la sequera, ha propiciat que, en el marc d'unes ajudes del Govern per a sensibilització, el GOB hagi elaborat tres micropeces documentals en relació a la situació i la problemàtica de l'aigua. Unes peces que s'han anat presentant a diferents indrets amb col·laboració amb altres entitats (amb els Veïns de Santanyí al Teatre de Santanyí, a l'IES de Santanyí, a Caimari en el marc d'un debat sobre la problemàtica de l'aigua) i que continuarà rodant el que queda d'any i el que ve amb altres esdeveniments que es vagin planificant.

Altres col·laboracions

El GOB ha continuat col·laborant en la tercera edició del monogràfic **“Tot Inclòs, danys i conseqüències del Turisme a les nostres illes”** i també, en l'edició d'unes primeres jornades a Palma, sota el lema **«Ciutat és per qui l'habita, no per qui la visita»**, arran de les quals ha nascut una assemblea per abordar les conseqüències de la turistització de la ciutat <https://totinclos.noblogs.org/>. També i en el marc de la feina feta amb la **Xarxa de Sobirania Energètica** s'han organitzat visites, debats i una Jornada de formació sobre la qüestió energètica i les solucions a adoptar per a fer efectiva la transició cap a un nou model energètic (<https://xsemallorca.wordpress.com/>). A part d'això continuem participant en esdeveniments, actes o debats organitzats per altres entitats i col·lectius per a fer públic el parer ecologista en qüestions que ens afecten.

Feim una relació dels d'enguany:

- Participació en les Jornada «Impost turístic o ecotaxa?» organitzada per Jubilats per Mallorca. Gener 2016
- Participació en la jornada “Los retos de la fotovoltaica en Baleares” organitzada per la UNEF a la seu del COAIB. Febrer 2016
- Xerrada sobre l'impost turístic organitzada per PODEM. Palma. Febrer 2016
- Xerrada sobre la problemàtica ambiental a les Illes, organitzada per Joves del GOB. Març 2016.
- Participació taula rodona: Fortaleses i debilitats de l'actual model turístic, en el marc de les Jornades de debat Present i futur del nostre turisme, organitzades per l'ateneu Pere Mascaró. Abril 2016.
- Participació al Debat sobre el parc fotovoltaic de Lluçmajor organitzat pel club Diario de Mallorca. Maig 2016
- Participació a la taula rodona organitzada per l'Assamblea d'Estudiants a la UIB “Són viables les energies renovables a les illes?”. Maig 2016
- Participació a la taula rodona organitzada en el marc de les Jornades Energies Renovables, Territori i paisatge: reptes i alternatives, organitzades pel Consell de Mallorca. Maig 2016.
- Participació taula “Mallorca, cap a una mobilitat sostenible. El repte de viure sense cotxe” organitzat pel col·lectiu Via Verda Alaró.
- Participació a la taula rodona 'Turisme i medi ambient, cap on anam?' organitzada per l'Ajuntament de Son Servera en el marc del Dia Mundial del Medi Ambient.

- Participació a la Jornada “Perspectives d'autocosum i eficiència energètica a Palma” Organitzada per l'Ajuntament de Palma. Juny 2016.
- Participació en una taula de treball en el marc del projecte 'MEDIADORS DE REALITAT A ES JONQUET (TURISME, GENTRIFICACIÓ I MOBILITAT URBANA)' organitzat pel Museu es Baluard. Juliol 2016
- Moderació i participació a la taula rodona de plataformes a vorera de mar “Problemes comuns, solucions conjuntes” en el marc de les converses a la fresca organitzades per Salvem Portocolom. Juliol 2016
- Participació escola estiu CIEMEN (BCN) “Drets col·lectius, feminismes i polítiques a la ciutat”. Juliol 2016
- Participació a la taula rodona en el marc de la Jornada de presentació del procés de participació de canvi climàtic. Organitzat per DG Energia. Juliol 2016
- Organització, juntament amb CIEMEN i Ateneu de Santa Margalida de la xerrada “Ecologisme i anticapitalisme al Kurdistan: una panoràmica” amb Ercan Ayboga portaveu del Moviment ecologista de Mesopotàmia (Kurdistan) i militant de Die Linke (Alemanya). Juliol 2016
- Participació en la Taula rodona Els moviments socials davant del col·lapse, organitzada per Jubilats per Mallorca. Octubre 2016
- Participació en la taula rodona 'El paper dels moviments socials davant un govern d'esquerres' en el marc del XXX Seminari Blanquerna Mallorca 2016: polítiques de base.
- Participació en les Jornades de debats per iniciar una reflexió estratègica dins el marc de la recerca i innovació per a la sostenibilitat. 27 de setembre, 20 d'octubre i 22 de novembre.
Podeu veure les dues presentacions que va fer el GOB a:
<https://youtu.be/fL4evvGkmZ4>
<https://youtu.be/-kiO77beCaw>
- Col·laboració cada 15 dies a La Vila del Pingüí, d'Ona Mediterrània

Hem assistit també a:

Jornades de rehabilitació d'espais miners organitzades per la Conselleria de Treball, comerç i indústria.

Jornades “Territori i turisme. Les estades turístiques d'habitatges(ETH)” organitzades pel Consell de Mallorca.

A2. Biodiversitat

Segon any de govern d'aquesta nova legislatura, i la política de conservació de la biodiversitat segueix sense evidenciar els canvis necessaris que demostrin que pel govern la conservació del patrimoni natural és un eix estratègic i no un simple element decoratiu.

Conservació i protecció d'espais naturals

S'ha mantingut el **seguiment i crítica de la gestió** particular dels diferents espais protegits, amb el suport dels representants a les juntes assessores. A s'**Albufera** s'ha insistit especialment en la denúncia de la mala qualitat de l'aigua, a causa de l'increment de salinització i de l'abocament d'aigua poc o gens depurada. Aquest greu problema està generant una ja ben palpable pèrdua de qualitat ambiental. D'altra banda, afortunadament hem pogut celebrar la sentència favorable al nostre recurs contra la llicència del camp de golf projectat a **Son Bosc**. Tot i que l'ajuntament ha recorregut la sentència, és poc probable que tenguin èxit. Al **Cabrera** hem participat en diversos dels actes del 25è aniversari, i a través del patronat hem seguit denunciant les mancances d'aquest espai, entre elles la manca de planificació a mig termini. També hem participat en la taula de treball per a l'ampliació del parc nacional. Pel que fa a la **Serra de Tramuntana**, vàrem denunciar la modificació legal de les àrees d'exclusió, que es va fer rebaixant la figura en general enlloc de realitzar la necessària correcció puntual al PORN de la Serra. A sa **Dragonera** hem seguit denunciant els dèficits en conservació i ordenació l'ús públic, amb una gestió molt per davall del que es mereix aquest magnífic espai protegit. Hem aplaudit la creació de la nova reserva marina del freu de sa Dragonera, tot i que hem reclamat l'ampliació del parc natural com a millor opció per protegir l'entorn marí de l'illa. Parlant d'ampliacions, hem donat suport i participam de la reclamació de l'ajuntament d'Artà per tal de recuperar l'àmbit del parc natural de la **península de Llevant** que es va retallar l'any 2003. Pel que fa a la tramitació de nous parcs, hem intervingut en el debat públic i les al·legacions de la proposta de llei de creació del nou parc natural d'**Es Trenc i el Salobrar de Campos**.

Hem seguit insistint en la necessitat d'ampliar la xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (**ZEPA**) amb la incorporació de Son Real, Maristany, el pla de Vilafranca i la Marina de Lluçmajor. Per aquest darrer, hem remès una queixa a la Comissió Europea ja que la zona és una de les més importants per a la conservació de la milana a les Balears, i està amenaçada per diferents projectes de grans infraestructures energètiques (línia d'alta tensió i dos grans parcs fotovoltaics).

Tot plegat, no podem deixar de manifestar que observam amb preocupació la **manca de suficient impuls** del govern pel que fa a la política de conservació i protecció d'espais protegits. La dotació de mitjans, els instruments de planificació i el reforç de les àrees més deficitàries (seguiment i vigilància) són aspectes que segueixen sense ser abordats amb el compromís i la decisió que es podria esperar d'un govern progressista.

En el marc dels acords de custòdia del territori, hem seguit desenvolupant l'acord de **col·laboració amb les empreses salineres del Salobrar**, portant a terme accions de seguiment ornitològic i realitzant accions de voluntariat ambiental, i d'altra banda hem signat un **nou acord amb Endesa i el parc natural de s'Albufera** per col·laborar en la gestió d'una finca situada dins l'espai protegit. També en el marc de la línia de custòdia del territori hem seguit participant en l'**ICTIB**, la xarxa balear d'entitats de custòdia.

Espècies amenaçades

Hem seguit participant en el desenvolupament d'alguns plans de recuperació o conservació dirigits per la Conselleria de Medi Ambient, en alguns dels quals ja fa molts d'anys que hi treballam.

Pel que fa a la recuperació de la **milana**, s'ha realitzat el marcatge de nous exemplars amb emissors de ràdio i satèl·lit, i es porta a terme el seu seguiment per tal d'identificar les àrees d'ús i, especialment, localitzar exemplars morts per tal de seguir corregint les causes de mortalitat. Tot i que la població mallorquina ha experimentat una important recuperació al llarg de la darrera dècada, els problemes de mortalitat no es troben suficientment controlats i tant el 2015 com enguany s'ha detectat un nombre molt important de baixes.

Pel que fa a l'**àguila peixatera**, també enguany hem marcat els polls dels nius accessibles, i hem equipat dos nous exemplars amb emissors de seguiment per satèl·lit.

Enguany s'ha reactivat el Consell Assessor de Flora i Fauna de les Illes Balears (CAFFIB) al qual hi estam representats, i hem tramès propostes en relació als plans de conservació i recatalogacions proposades.

Caça

Enguany hem donat un impuls important a la nostra línia del foment a la creació dels **refugis de fauna**, com a mitjà per incrementar la superfície on no es caça i les espècies cinegètiques i no cinegètiques poden viure tranquil·les. Així, hem contribuït a la declaració de sis nous refugis a Bunyola, Selva, Alcúdia, Palma, Algaida i Pollença, totalitzant 153 noves hectàrees sense caça.

D'altra banda hem insistit en l'eliminació de la caça als terrenys "lliures", hem aplaudit la decisió de l'ajuntament de Palma de no permetre la caça en el seu municipi en aquest tipus de terrenys i hem fet gestions i reunions amb la direcció insular de caça per tal d'avançar cap a la supressió de la caça en aquestes zones.

A3. Educació

Aquest any hem incorporat als nostres programes anuals de sensibilització i d'educació dos programes nous: un programa de reconeixement dels valors del PN Cabrera, en el marc del 25 aniversari de la declaració de Parc, i un nou programa educatiu a Llubí que passa a formar part del Natura km.0.

Programes educatius

1.PROGRAMA EDUCATIU LA TRAPA

Aquest any hem visitat la Trapa amb 11 grups a través de palma-educa i amb 10 més subvencionats per la Conselleria (aquests darrers dins el curs 2016-2017). Dos dels grups participants han aprofitat per quedar-se a dormir a la Trapa i

realitzar-hi tasques de voluntariat, fet que ha suposat una aport extra per part nostre però permet assolir els objectius de l'activitat amb més eficàcia.

2. PROGRAMES NATURA KM.0

Són un conjunt de programes que tenen com a finalitat primera, apropar a la població local els valors naturals que tenen més pròxims. Així, per cada municipi es dissenyen programes en els que es treballa al voltant d'espais naturals pròxims i és fan les corresponents sortides de camp. Les dades de participació són les corresponents al curs 2015-2016.

Natura km.0 Palma:

Dins aquest programa tenim dissenyada una activitat: *Els secrets del bosc de Bellver*. Finançat per l'Ajuntament de Palma (palmaeduca). Hi han participat un total de 29 grups. Aquest curs (2015-2016) ha tornat a augmentar la demanda i hem realitzat 16 activitats més que en el curs anterior. Hi han participat escoles, centres d'adults, centres especials de treball i centres ocupacionals.

Natura km.0 Alcúdia:

Aquest programa va destinat als alumnes del municipi d'Alcúdia i està subvencionat per l'Ajuntament. És un programa que compren la descoberta de 4 espais naturals destacats d'Alcúdia: el bosc de la Victòria, la zona humida de Maristany, la zona litoral d'Alcanada i el puig de Sant Martí i una activitat d'aula pels alumnes d'educació infantil de descoberta del món dels invertebrats. Han participat un total de 31 grups de les 6 centres educatius del municipi (infantil, primària i secundària)

Natura km.0 Manacor. Aquest programa conté dues activitats però només se'n realitza una d'elles: una visita al voltant de *la zona humida del Torrent de les Talaioles*. Un any més hem seguit col·laborant la l'Ajuntament de Manacor amb aquesta activitat, que pretén la descoberta d'un entorn natural que es troba molt malmès i en un mal estat de conservació. Han participat un total de 6 grups de 4 centres diferents, escoles i centres ocupacionals. L'ajuntament limita el nombre de participants, la intenció és que en un municipi tan gran com Manacor puguem ampliar el programa, per augmentar la seva incidència, ja que en aquest cas funciona com a una activitat puntual.

Natura Km.0 Llubí. Per aquest programa, introduït com a novetat aquest curs escolar 2015-2016, hem dissenyat 3 activitats diferents una per cada cicle de l'educació primària, de manera que a cada final de cicle els alumnes realitzin una activitat del programa i que en finalitzar aquesta etapa educativa. tots hagin completat el programa. Participa en el programa l'única escola del municipi de Llubí i està subvencionada per l'ajuntament de Llubí. Per all curs 2016-2017 ja tenim les dates de les activitats així que el programa es va consolidant.

3. ACTIVITATS D'EDUCACIÓ INFANTIL.

Aquest any hem fet feina amb dues activitats educatives destinades a aquesta etapa educativa. Les dades de participació també corresponen al curs 2015-2016.

Conta-contes: Hem fet 15 activitats de conta-contes, subvencionades per l'Ajuntament de Palma, gestionades a través del palma-educa. A diferents biblioteques de Palma. Aquest any hem treballat al voltant del conte de *la tortuga poruga i en pues*, amb nou material i nova metodologia.

Animalons: hem realitzat un total de 7 activitats (subvencionades per diferents ajuntaments: Alcúdia, Llubí, per als alumnes d'educació infantil dels seus centres).

4. ACTIVITATS CABRERA.

En el marc del 25è aniversari de la declaració de Cabrera de Parc Nacional, L'Ajuntament de Palma he encarregat a l'equip d'educació ambiental del GOB conduir un programa educatiu que permeti donar a conèixer a la població els valors natural que reuneix l'arxipèlag.

En el programa hi han participat 26 centres diferents, 16 centres d'educació secundària i 10 entitats i associacions. Amb un total de 37 activitats. Per a l'activitat s'ha editat un quadern didàctic per fer feina prèvia a la sortida i s'ha fet una sortida guiada a l'arxipèlag.

5. GRUPS INFANTIL I JUVENIL.

Aquests dos grups han realitzat un total de 8 activitats-sortides, una acampada per setmana santa més un campament el 2n cap de setmana de juliol al Puig d'Alenar (Manacor) dins el curs 2015-2016. Les sortides es realitzen el 3r diumenge de cada mes.

Al més de juny hem fet tot un seguit de reunions amb els educadors voluntaris per tal de poder-ne millorar el funcionament i per com consolidar el propi equip. Durant el mes de Setembre hem seguit amb les reunions de coordinació, formant l'equip, planificant el curs i la formació als educadors (en aquest 4t trimestre ja hem realitzat una formació en ornitologia)

A4. Ornitologia

L'àrea d'ornitologia combina activitats ornitològiques amb execució de projectes transversals amb altres àrees del GOB i suport a les activitats d'educació ambiental.

Projectes bàsics

Amb l'objectiu de contribuir al coneixement científic de la situació general de l'avifauna a Mallorca, enguany s'ha treballat en dues línies fonamentals:

Avanç en la publicació de l'Atles d'aus hivernants a les Balears.- S'ha entrat en la part final de redacció de fitxes però la feina avança lentament amb la col·laboració de voluntaris. Continuem rebent el treball fet pels col·laboradors i la intenció continua sent tenir-ho acabat durant aquest hivern

Seguiment d'Aus Comunes (SAC).- El projecte de Seguiment d'Aus Comuns segueix en marxa però el nivell de participació ha baixat molt respecte a anys anteriors. Ha de ser una prioritat tornar a elevar el nombre de censos que se fan en el marc del projecte

Programa CITAU. Durant aquest any s'ha desenvolupat aquest programa de gestió de cites ornitològiques que s'ha presentat el desembre. S'espera que aquest programa faci augmentar considerablement el nombre de cites ornitològiques que ens arriben i que aquestes siguin més útils i pràctiques. Per altra banda se vol estudiar la forma que el nostre programa sigui compatible amb altres d'àmbit més ampli i que s'han posat en marxa durant els darrers anys.

Altres projectes

Durant el 2016 s'ha participat en el seguiment de diverses espècies. Com cada any s'ha fet el **cens** d'aus aquàtiques i limícoles, el cens d'agrons, el cens de milanes hivernants i el cens de grues hivernants. A més a més s'ha seguit participant en el **seguiment de les poblacions de cabot** (*Delichon urbicum*) a Mallorca, en col·laboració amb l'Institut Català d'Ornitologia i el seguiment de la població de cotorra argentina i cotorra de Kramer a Espanya

S'ha fet seguiment de milanes marcades amb radioemisor mitjançant receptors per comprovar la seva posició i el seu estat al llarg de l'any.

S'ha posat en marxa el **projecte RAM**, de seguiment d'aus i mamífers marins, en col·laboració amb altres entitats a nivell estatal.

En el marc d'un projecte de Fundación Biodiversidad s'ha fent seguiment ornitològic i de presència d'aus carronyaires a La Trapa

Gestió de l'anellament

Amb l'objectiu de coordinar l'anellament científic a les Illes Balears, hem seguit amb el funcionament de l'entitat avaladora l'anellament a les Balears, hem continuat realitzant les funcions bàsiques de l'oficina en quant a la relació entre el remitent Aranzadi, les administracions i els anelladors.

S'ha firmat un conveni amb la Conselleria de Medi ambient i Endesa per realitzar estudis ornitològics a una finca dins el parc natural de s'Albufera de Mallorca.

S'ha prorrogat de manera automàtica el conveni signat amb la Salinera de Mallorca pel seguiment que estem fent de diferents poblacions d'aus al Salobrar de Campos

S'ha fet una campanya pel seguiment de la migració postnupcial al Parc Natural de Llevant.

S'ha arribat a un acord amb Ibanat per posar en marxa estacions d'anellament d'esforç constant a algunes de les seves finques públiques, en principi s'ha començat per Menut i per Son Real

Activitats

Per facilitar la incorporació de nous ornitòlegs, millorar els coneixements generals i dinamitzar el grup hem realitzats algunes activitats:

Xerrades.- S'han fet xerrades seguint tres línies, per una banda les xerrades ornitològiques sobre diferents aspectes de l'ornitologia balear, per altra una línia de xerrades sobre viatges ornitològics i una tercera línia ha estat un cicle de xerrades de caire naturalístic amb el nom de "el darrer dijous" sobre diversos temes relacionats amb la natura i que han tengut una periodicitat mensual, com el seu nom indica. Les dues primeres línies de xerrades s'han realitzat al local de GOB, mentre que "el darrer dijous" ha tengut dos llocs de realització, durant la primera part de l'any i fins el mes de juny se van fer al Centre Cultural de Sa Nostra, mentre que a partir de setembre s'han fet a la sala d'actes de La Misericòrdia. En ambdós casos se van firmar convenis de col·laboració amb Sa Nostra i el Consell de Mallorca per la cessió de les sales.

Sortides ornitològiques.- Igualment hem realitzat una sortida mensual relacionada amb ornitologia als llocs més habituals, com se ve fent des de fa anys amb diferents guies voluntaris. A destacar la realització de dues maratons ornitològiques per grups a la primavera i la tardor.

Cursos d'ornitologia.- S'han fet dos cursos d'iniciació a l'ornitologia durant el 2016, un a Palma al local del GOB i un a la finca pública de Son Real.

Gestió de la informació

Apart de la realització de l'aplicació **CITAU**, s'han seguit les publicacions de Es Busqueret i l'Anuari Ornitològic de les Balears.

Organització interna

La comissió permanent d'ornitologia s'ha reunit 3 vegades al llarg d'enguany, amb l'objectiu de planificar i abordar diferents actuacions de l'àrea.

A5. La Trapa

Enguany ha estat un any de canvis importants a la Trapa, amb l'impuls de noves intervencions que marcaran una fita en la gestió de la finca.

Planificació

S'ha treballat en la redacció del pla de gestió de la finca, incloent un procés de participació dels socis i simpatitzants per tal de contribuir a la identificació de les prioritats de gestió pels propers 10 anys. Està previst que el pla quedi enllestit abans del febrer.

Restauració arquitectònica

Després de 36 anys des de la compra de la Trapa, enguany hem iniciat finalment el tant esperat i necessari projecte de recuperació arquitectònica de part de les cases de la Trapa.

S'han començat les obres dels forns, la paissa i la capella per tal d'habilitar un espai d'acollida per voluntaris, col·laboradors i treballadors de la finca, així com per permetre i estimular el voluntariat, l'estudi, investigació i l'educació ambiental.

L'objectiu de les obres és la rehabilitació de 140 m² de les construccions existents a la Trapa i els resultats previstos seran:

- Una cuina i un menjador per a 8 persones en la planta baixa de la caseta dels forns
- Un espai dormitori per a 8 persones en la planta superior de la casa
- Una zona multifuncional amb acollida per 40 persones a la Capella
- Dotarem de les infraestructures necessàries per a l'acollida de persones i el foment del voluntariat així com els elements que faciliten l'ús públic de la Trapa.

El projecte té també una vessant demostrativa i educativa ja que tots els materials i tècniques emprats son de bioconstrucció i construcció tradicional de Mallorca.

Pensam que disposar d'aquests espais serà una gran passa endavant en la gestió de la finca i en la promoció del voluntariat i la gestió participativa de la Trapa.

Enguany es continua amb la restauració d'elements patrimonials, reconstruint marjades i elements de pedra en sec de l'entorn immediat de les cases: s'ha restaurat la pica, el marge que envolta l'ametller al costat de la cuina, el marge de l'entrada de les cases, el marge de damunt les oliveres i ara s'està treballant en un dels marges del camí que va cap al mirador, abans d'arribar a les oliveres.

Gestió agrària

S'han portat a terme diverses feines de **gestió agrària**, com el llaurat de marjades, la sembra de cereals (civada, ordi, blat galera, blat gargançona), lleguminoses (favó) i plantes aromàtiques (camamil·les) en les marjades de la vall de Sant Josep. S'han eixermat els marges i s'ha fet poda i manteniment dels fruiters. S'ha eliminat vegetació invasiva així com restes vegetals que ocupaven l'espai, lo que ha permès recuperar més superfície agrícola a l'entorn de les cases. **S'ha impulsat l'activitat apícola** a la Trapa, amb la col·laboració d'un apicultor de la zona.

Recuperació forestal

En el marc d'un projecte finançat per la Fundación Biodiversitat s'han realitzat feines de reforestació amb plantes i amb llavors a les àrees més desertificades de la finca (zona nord). A més a més i gràcies a un acord amb l'Ibanat, l'empresa d'inserció social Es Girasol ha realitzat tasques de reforestació amb llavor a la zona alta de Cala Sanutges. Aquestes accions pretenen facilitar el procés de recuperació natural de la vegetació, molt limitat a les àrees que tenen menys sol fèrtil. D'altra banda i gràcies a la feina del Servei de Control de Fauna del Cofib s'ha mantingut una baixa densitat de cabres a la zona, per tal d'evitar que la seva pastura entrebanqui encara més la recuperació forestal.

Ús públic

Altra de les vessants abordades en el projecte que hem desenvolupat enguany és la millora en l'ordenació de l'ús públic. Així, amb ajuda del voluntariat individual i també corporatiu (Decathlon) hem millorat la delimitació de l'accés pel camí de Sant Elm, i properament es col·locarà senyalització indicativa i interpretativa amb l'objectiu de millorar la seguretat de l'excursió així com també millorar la qualitat de la visita mitjançant la informació dels valor de la finca.

L'habilitació de nous volums disponibles per a l'allotjament i feina dels voluntaris juntament amb la senyalització de la finca aportaran un bot qualitatiu molt important pel que fa a l'ús públic.

Voluntariat

L'àmbit del voluntariat a la Trapa és un dels més potents en el GOB, i gràcies a ell són possibles avanços importants en la restauració i manteniment ambiental. Les **jornades mensuals** aglutinen a un bon nombre de persones que porten a terme feines de recuperació forestal, manteniment agrari, recuperació d'elements patrimonials, informació pública, manteniment d'instal·lacions i un llarg etcètera.

B. Comunicació

Els canvis en comunicació global requereixen una adaptació de les metodologies informatives també a les entitats ecologistes. La potència de les xarxes socials de comunicació plantegen nous reptes, que estam intentant abordar amb els mitjans disponibles, però així i tot és evident l'increment de la nostra incidència a través d'aquests canals.

Web.- Seguim actualitzat el web amb els comunicats de premsa, tot i que resta pendent l'actualització de continguts generals i l'adaptació a la tecnologia mòbil.

Butlletí informatiu.- El butlletí és una de les nostres vies fonamentals de comunicació. Amb una periodicitat setmanal, arriba a una llista de més de 7.900 destinataris, informant sobre els darrers comunicats emesos, les convocatòries de voluntariat, les recomanacions d'agenda i altres informacions interessants.

Xarxes socials a internet.- La nostra incidència a les xarxes socials a internet és intensa, especialment al Facebook on el nombre de fans ja supera els 21.000 (3.000 més que l'any passat). Al Twitter comptam ja amb 9.300 seguidors.

Publicacions.- Enguany s'han publicat 2 números de la revista digital Es Busqueret, amb continguts naturalístics enfocats de forma molt divulgativa. D'altra banda, s'ha editat un nou volum (en paper) de l'Anuari Ornitològic, corresponent a 2015, amb edicions digitals en català, castellà i anglès.

Centre de documentació.- Gràcies al suport de voluntaris hem pogut seguir avançant en la catalogació de l'arxiu de premsa, i hem reprès també el procés de catalogació de la biblioteca.

Merchandising.- Es continua amb la edició de materials de venda, més com a motiu per a generar interès a fires i esdeveniments, que com a captació de fons. Es va editar una samarreta específica per la campanya Tota pedra fa paret, una pels educadors del GOB, una sobre voluntariat. S'han reeditat les tasses i s'ha editat un nou calendari amb la col·laboració de l'AFONIB.

C. Participació

Voluntariat

La posada en marxa d'una **programació trimestral d'activitats** de voluntariat ha suposat un impuls important per a una millor organització, difusió i participació en les activitats de voluntariat. Es veu un increment de grups, agrupaments escoltes, esplais, grups escolars, que demanen poder fer voluntariat a la Trapa i s'han anat gestionant amb el suport de la comissió de la Trapa.

Continuem comptant amb el suport de voluntaris que ens ajuden amb les tasques de digitalització de l'**arxiu de premsa** i la catalogació de la biblioteca.

S'ha impulsat la organització i presència de grups de voluntariat, amb pernocta, a la Trapa. Hi ha una demanda creixent de fer voluntariat a la Trapa, quedant a romandre i enguany hi ha hagut 6 grups que han fet estades de cap de setmana, alguns monitoritzats pel GOB i altres que hi han anat de manera independent però que s'han fet coincidir amb les jornades de voluntariat per integrar-les dins el voluntariat de l'entitat. Aquesta demanda ha de ser atesa amb suficients esforços i recursos per part del GOB per donar una resposta de qualitat i estem cercant la manera de fer-ho cada vegada millor.

Voluntariat a la Trapa.- S'ha continuat enguany amb la realització de jornades de voluntariat a la Trapa. A les diferents jornades s'ha fet feina en els àmbits forestal,

agrícola, patrimonial, de sensibilització, que han contribuït de manera substancial a la gestió i millora de la finca. S'ha treballat molt per anar eliminant residus i restes acumulats durant anys a diferents parts de la finca: fusta, ferralla, protectors, fil ferro etc.

S'ha fet plantació de llavors, recuperació de marjades per a la seva utilització agrícola, preparació per al projecte de restauració del patrimoni arquitectònic, recuperació de les parets seques de les marjades de la finca, informació als visitants, sembra de cereals i lleguminoses, neteja de voreres de marges, selecció i tria de materials i eines, senyalització ambiental, millora de la seguretat, maneig de fruiters... una multitud de tasques que ens ajuden dia a dia a millorar la gestió de la Trapa. S'han realitzat 9 jornades mensuals.

Camp de treball

Enguany, s'han tornat a activar els camps de treball, subvencionats per IBJove. Es va presentar una proposta, el camp de treball presentat pel GOB va ser escollit i es va poder dur a terme la primera quinzena del mes d'agost. Durant 15 dies es va dur a terme un camp de treball amb 18 joves de l'estat espanyol, majors de 18 anys, a Andratx, al PN de sa Dragonera i a la Trapa, recuperant la filosofia dels camps de voluntariat ambiental, organitzats per entitats i recolzats per l'administració. Esperem que aquesta línia, que va ser molt exitosa i es va dur a terme de manera molt satisfactòria pels participants i organitzadors pugui continuar l'any 2017.

Voluntariat Universitat Oberta de Majors

Es va fer una xerrada a la UOM en la que vàrem donar a conèixer l'entitat i va tenir com a resultat la participació de dos voluntaris a les nostres activitats.

Voluntariat a fires

La participació dels voluntaris és essencial per a poder participar a les fires dels pobles. Enguany hem pogut participar a: Mercat Social a Palma, Fira d'Andratx, Diada d'agricultura ecològica a Porreres, Fira de la Creu de Selva, Fira de Maig de Sineu, Fira de Primavera de Manacor, Dia del Medi Ambient a Blanquerna, Fira de ses herbes a Selva, Fira Marinera de Portocolom, Fira d'es Meló de Vilafranca de Bonany i a la Fira d'es Ví de Binissalem. Igualment s'ha de fer una reflexió entorn a la dificultat per implicar més socis (i diferents) per fer les fires als pobles, que pensam que en part és deguda a les dificultats per contactar als socis, donades les carències de la base de dades.

Estada de voluntariat a la Trapa

Es va organitzar a la Trapa una estada de voluntariat de 3 dies a principis de setembre, en la que hi van participar 12 joves. Es van fer tasques de recuperació arquitectònica, arreglant la pica i la paret seca al voltant de l'ametller, manteniment

d'aromàtiques, assecatge de posidònia per l'aïllament de les cobertes de les cases i diferents tallers d'educació ambiental.

Grup excursionista

El grup excursionista ha mantingut al llarg de l'any la seva activitat i la periodicitat mensual de les sortides, realitzant 10 excursions amb molt bona acollida.

Voluntariat d'empreses

(veure apartat a recursos)

Suport a l'activitat d'altres col·lectius de voluntaris

Al local del GOB segueix essent punt de reunió per altres col·lectius amb els quals compartim sensibilitats i estratègies, per exemple Greenpeace, Associació de Varietats Locals, SomEnergia o Biciutat.

D. Organització interna

Assemblees

A més a més de les assemblees ordinària i extraordinàries de primavera i desembre, enguany hem participat en l'**assemblea interinsular** celebrada a Menorca, juntament amb els companys de les altres illes.

Junta directiva insular

En general s'ha mantingut la periodicitat mensual de les reunions de l'òrgan directiu, i a més a més s'han celebrat reunions quan la urgència ho ha aconsellat.

Grups de treball

Com a mecanisme de participació executiva s'ha mantingut l'activitat dels grups de treball, celebrant-se en cada cas les reunions que s'han considerat necessàries per impulsar els diferents temes. Enguany han estat especialment dinàmics els grups de la Trapa, socis i voluntaris i espais naturals.

Seguiment de la programació

El programa anual aprovat per l'assemblea de socis ha estat revisat periòdicament, amb avaluant el seu estat de compliment i introduint els canvis necessaris.

Comptabilitat i auditoria comptable

A més de fer el seguiment comptable, gestions de pagament, facturació, etc, un any més s'ha duit a terme una auditoria de comptes conjuntament amb les altres dues seccions insulars.

E. Recursos

Enguany un dels grans reptes era aconseguir que el projecte emblemàtic de restauració dels forns, la paissa i la capella de la Trapa, per tal de disposar d'un espai d'acollida per als voluntaris i treballadors, no significués un esforç difícil d'assumir per l'entitat. Per tant i paral·lelament a les obres s'ha treballat intensament en diferents vessants per aconseguir-ho: per una banda **portar a terme un micromecenatge** per a aconseguir els ingressos necessaris mitjançant la participació de múltiples col·laboradors i de manera simultàniament organitzar una **campanya amb empreses** per a aconseguir el màxim de materials necessaris per a la rehabilitació de la Trapa, de franc o en espècies.

Campanya de micromecenatge #Tota Pedra fa Paret

La posada en marxa de la campanya Tota Pedra Fa Paret ha suposat una gran fita per l'entitat en quant a la mobilització de múltiples donacions i d'una campanya de comunicació que ha tingut un impacte significatiu en la captació de recursos, però sobretot en la participació de la gent.

La campanya es va fer mitjançant la plataforma de micromecenatge GOTEU, amb seu a Mallorca. Es va preparar tota la campanya amb materials de comunicació, les recompenses per a cada aportació, el lema, els materials de merchandising, la comunicació, anuncis, spots i vídeos, fotos etc i es va llançar el dia 16 de març. Va anar acompanyada d'una campanya de comunicació en tots els àmbits de comunicació interna del GOB: facebook, twitter, butlletí electrònic, web així com en comunicació externa amb aparicions en premsa, radio, televisió, anuncis gratuïts insertats en premsa tradicional i digital.

El resultat fou aconseguir en dues rondes de 40 dies, 327 aportacions de diferents micromecenades sumant un total de 19.912€, superant el nostre objectiu òptim de 18.800€. A més de sumar suports de persones, es va aconseguir el suport econòmic de nombroses empreses i entitats, escoles, associacions, col·lectius, sumant conjuntament en una iniciativa novedosa de captació de fons per a la participació en un projecte comú.

Donacions i aportacions al projecte de rehabilitació de la Trapa

Enguany, i continuant amb el repte anterior l'esforç més significatiu s'ha fet en aconseguir aportacions en espècies o dineràries per part d'empreses per tal de contribuir al projecte de recuperació arquitectònica de la Trapa.

S'han aconseguit descomptes o donacions molt significatives que han suposat un estalvi segons el pressupost previst d'un total de 15.000€. Aquest estalvi s'ha aconseguit de la següent manera:

- Grupo Puma: Donació de 15 tonelades de calç hidràulica
- Teulera Mascarò de Vilafranca: donació de 2,5 palets bovedilles planes mallorquines necessàries i de 10 palets de maons H16 sencers i mitjos, amb un
- Maderas Cintes, descompte d'un 50% en totes les bigues
- Leroy Merlin, decomppte d'un 50% en els materials comprats
- Almacenes Durán, decomppte d'un 20% en els materials comprats (àrids i altres)
- Deixalles, donació de tota la fusteria necessària a l'obra: portes, portes finestres, finestres

Aquestes dues línies d'acció combinades han suposat que hores d'ara l'obra de la Trapa no hagi significat pel GOB cap inversió, és a dir que entre l'ajuda de la Fundació Banco Santander, Caixa Colonya, el micromecenatge i les donacions de materials, el GOB encara no ha assumit cap despesa relacionada amb l'obra de la Trapa, i no se'n produiran fins a la finalització d'aquesta primera fase de les obres. És per tant un èxit per tots els socis del GOB i ens permet encarar la realització de les finicions i adequació dels espais de la capella, forns i paissa, amb un cert marge per a la inversió.

Altres donants i empreses

Tot i que l'esforç en aportació d'empreses s'ha centrat en la participació al projecte de la Trapa, pel que fa altres altres donants i empreses enguany, s'han mantingut **diferents aportacions d'empreses amb les que col·laboram habitualment** (Malla, Endesa).

S'han continuat diferents col·laboracions amb empreses en la línia de **voluntariats corporatius**, amb aportació econòmica per part de l'empresa en el cas de Booking, amb la que vàrem fer un voluntariat a la Trapa i Decathlon, amb la que vàrem fer un voluntariat també a la Trapa.

També s'ha organitzat una jornada de voluntariat a la Trapa amb la col·laboració del Museu Es Baluard, en el marc del programa "Paisatges Sostenibles" i unes altres amb la Xarxa de Custòdia del Territori, en el "Dia de les espècies autoctònes" ambdues mitjançant un conveni de col·laboració. La organització d'aquests tipus de jornada suposa un nou tipus de col·laboració amb empresa que ens ajuda a donar-nos a conèixer a nous sectors i destinataris, tot i millorant la gestió de la Trapa.

Es continua rebent i fent el seguiment i agraïment personalitzat als donants que ens arriben per la via de les nostres xarxes socials i donacions online.

Socis

Es van fer contactes per a la realització d'una campanya en el marc d'un curs de disseny organitzat per un col·lectiu de creatius, amb la col·laboració d'experts del

mon de la comunicació. Aquest projecte no es va poder dur a terme per que finalment el curs no es va poder realitzar. Els contactes fets perduren i es preveu que es pugui fer una campanya de socis l'any 2017, campanya que és crucial per la bona marxa de l'entitat, ja que la nostra base social no augmenta significativament i és cabdal posar en marxa les mesures per fer-ho.

La dificultat en la gestió de la base de dades continua i no es podrà avançar fins que no hi hagi una inversió en un nou programa de gestió de socis, ja que els intents fets fins ara de que la adaptació informàtica sigui feta amb voluntariat no donen resultats. Continua sent un repte per l'entitat, que esperam pugui ser assumit l'any que ve.

Administració pública

Com a fet a destacar per l'any 2016, es detecta un tímid increment de l'oferta pública tant de contractació com de modestes línies d'ajudes via subvenció en l'àmbit de les Illes.

Així s'han renegociat un any més els contractes en l'àmbit d'educació ambiental en els municipis d'Alcúdia, Palma, Llubí, Manacor i enguany s'ha incorporat la nova contractació d'activitats d'educació ambiental a la Trapa, per part de la Conselleria de Medi Ambient.

Un punt important enguany ha estat la presentació de oferta tècnica i econòmica per a la realització d'activitats d'educació ambiental al PN de Cabrera, que ha permès el desenvolupament d'una nova línia d'activitats d'educació ambiental al Parc en el marc del 25è aniversari.

S'han presentat i s'estan negociant diferents línies amb l'Ajuntament de Calvià que esperem tinguin resposta positiva l'any 2017 tot i que es va desestimar la nostra oferta a l'agenda local escolar 21 de Calvià, en haver seleccionat un oferta més econòmica.

S'ha presentat un projecte a la línia de subvencions d'educació ambiental de la Conselleria de Medi Ambient que ha permès el desenvolupament del projecte "Aigua Clara", subvencionat per aquesta administració.

Es va negociar i presentar un projecte per l'ajut d'IB Jove a la realització de camps de treball que va tenir com a resultat la realització del Camp de Treball a Andratx, sa Dragonera i la Trapa, amb la presència de 18 joves de l'estat, línia d'ajudes molt interessant que es reprèn després de 10 anys aturada.

S'ha presentat un projecte a la Fundación Biodiversidad conjuntament amb la Societat d'Història Natural, sobre el qual no tenim resolució encara.

S'ha presentat i negociat un projecte d'interpretació i senyalització ambiental a la Comuna de Lloret, que ha estat aprovat i s'executarà l'any 2017.

Finalment s'han iniciat en aquest darrer trimestre del 2016, altres negociacions amb diferents administracions (Ajuntament de Bunyola, Conselleria de Medi Ambient, Consell de Mallorca, Ibanat, etc.) que esperem tinguin resultats positius al 2017.